

Nr 721

Av herr **Eliasson** i Sundborn **m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 94, angående ett system för permanent skördeskadeskydd, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 616 i Första kammaren)

Upprepade skördeskador har under 1950-talet drabbat särskilt vissa delar av landet och försatt många jordbrukare och trädgårdsodlare i ett bekymmersamt ekonomiskt läge. Den s. k. 4-procentregeln, som avsett att ge ett visst skördeskadeskydd, har inte varit ett användbart instrument vid de lokalt inträffande skördeskadorna. De mer eller mindre improviserade hjälpformer, som kommit till användning, främst avseende lån och bidrag, har inte heller kunnat uppfylla berättigade krav på hjälpeffektivitet och administrativ smidighet. Mot bakgrunden härav har behovet av ett effektivt permanent skördeskadeskydd sedan länge varit oomtvistat.

Det i propositionen nr 94 framlagda förslaget till ett permanent skördeskadeskydd bygger på en inom jordbruksdepartementet utarbetad promemoria, som i sin tur är en överarbetning av skördeskadeutredningens 1957 framlagda betänkande. Förslaget avser ett katastrofskydd eller grundskydd, innebärande att jordbrukare med en åkerareal av minst två hektar, vilka drabbas av skördeskada, från och med innevarande års skörd utan behovsprövning skall erhålla kontant ersättning, som svarar mot skörde förlust utöver normal skördevariation, efter avdrag av viss självrisk. Det föreslagna systemet bör — med ändringar i vissa detaljer — kunna godtagas som ett provisoriskt grundskydd. Men därutöver är det enligt vår mening nödvändigt, att kompletterande skyddsformer, avseende skördeskadelån och jordbrukskonto, snarast inordnas som en permanent del av systemet.

A. Grundskyddet.

I departementspromemorian föreslogs, att jordbrukarens självrisk skulle utgöra i genomsnitt 165 kronor per hektar eller cirka 19 procent av normskördens värde. I propositionen har självriskan sänkts till i genomsnitt 135 kronor per hektar eller cirka 15,5 procent av normskördens värde. Det är givetvis önskvärt med en ytterligare sänkning av självriskprocenten. Det torde dock kunna förväntas, att ett skördeskadeskydd, som ersätter skador över en självrisk av i genomsnitt 15,5 procent, blir relativt funktionsdugligt. Den i propositionen föreslagna självriskprocenten bör därför kunna godtagas för en provisorietid.

Den i propositionen föreslagna självriskan kan emellertid bli alltför hård, då upprepade skördeskador inträffar, såsom fallet varit för vissa delar av landet under 1950-talet. I sådana fall är det enligt vår mening nödvändigt att succesivt sänka självriskan varje nytt skördeskadeår, som följer omedelbart efter tidigare skördeskadeår, med förslagsvis 20 procent. Vi finner det angeläget, att en sådan utformning av skyddet snarast överväges.

Grundskyddets finansiering

Ett grundskydd, som ersätter skördeskador utöver en självrisk av i genomsnitt 15,5 procent, har i propositionen beräknats motsvara ett medelsbehov av cirka 30 milj. kronor om året. I propositionen föreslås, att staten utöver ett administrationsanslag av 2,7 milj. kronor skall bidra härtill genom ett anslag över budgeten av 10 milj. kronor om året, under förutsättning av att jordbrukarna av egna medel svarar för minst det dubbla beloppet, 20 milj. kronor. Enligt vår mening talar starka skäl för att det statliga bidraget borde vara förhållandevis väsentligt större.

När skördeskadeutredningen diskuterade statsbidragets storlek, anknöt den till arbetslöshetsförsäkringen med motiveringen, att förluster genom arbetslöshet kan sägas uppvisa flera paralleller till förluster genom skördeskador. Båda slagen av förluster uppkommer, framhöll utredningen, under omständigheter, varöver den enskilde i regel ej råder, och de avser förlust av inkomst och ej av förmögenhets- och sakvärden, som eljest är de vanligaste föremålen för försäkringsskydd. Skördeskadeutredningen framhöll, att jordbrukarna i skördeskadeförsäkringen borde erhålla statsbidrag i ungefär samma utsträckning som arbetarna i arbetslöshetsförsäkringen. Då det totala statsbidragets andel av arbetslöshetskassornas intäkter för perioden 1950—1956 bedömdes ha utgjort cirka 36 procent, föreslog utredningen, att statsbidraget till skördeskadeförsäkringens grundskydd skulle utgöra en tredjedel av den totala premien.

Statens bidrag till arbetslöshetsförsäkringen under 50-talet har emellertid genomsnittligt utgjort cirka 50 procent av utbetalda ersättningar. I fjolårets statsverksproposition beräknades medelsbehovet för statliga bidrag till de erkända arbetslöshetskassorna till 58 procent av kassornas samlade intäkter, de försäkrades avgifter till 36 procent och räntor m. m. till 6 procent. I årets statsverksproposition har statsbidraget beräknats till 49 procent av arbetslöshetskassornas samlade inkomster, de försäkrades avgifter till 43 procent och räntor m. m. till 8 procent. Med den utveckling som skett borde sålunda statsbidraget till skördeskadegrundskyddet enligt den motivering, som skördeskadeutredningen angav, utgöra cirka 50 procent av den totala årspremien.

I departementspromemorian och propositionen har emellertid inte anknytning gjorts till arbetslöshetsförsäkringen. I departementspromemorian har man för avvägningen av statsbidraget i stället utgått från den beräknade genomsnittskostnaden för en fortsatt tillämpning av den modifierade 4-procentregeln, som härvid bedömts motsvara en teoretisk årskostnad om 6 milj. kronor, svarande

mot 50-miljoner kronor staket. Jordbruksnämnden har emellertid i sitt yttrande över promemorian framhållit, att statens genomsnittliga årskostnader till följd av utlösningar av den tidigare gällande 4-procentregeln varit icke obetydligt större än det mot 50-miljoner kronor staket svarande beloppet av 6 milj. kronor. Sveriges lantbruksförbund och Riksförbundet Landsbygdens folk har i sitt gemensamma yttrande påvisat bl. a. följande: "Under förutsättning att det allmännas åtagande i samband med 4-procentregeln innebär, att staten ersätter alla skador utöver jordbrukets självrisk, kan — på grundval av nu föreliggande statistiska material — den teoretiska årskostnaden (riskpremien) beräknas till 14 milj. kronor. Detta belopp borde under nämnda förutsättning bli statens årliga bidrag till skördeskadefonden."

Av det anförda framgår, att det i propositionen föreslagna statsbidraget av 10 milj. kronor måste betraktas som otillräckligt. Vi är dock beredda att för en provisorietid acceptera departementschefens förslag på denna punkt. Efter en översyn av systemet, som enligt vad vi förutsätter bör äga rum efter några år, bör bestämmelserna ändras så, att ett ökat statsbidrag utgår i överensstämmelse med vad som ovan anförts.

I propositionen förutsättes sålunda, att jordbrukarna skall svara för två tredjedelar av det årliga medelstillskottet till skördeskadefonden. Denna andel skall enligt propositionen täckas kollektivt genom ianspråktagande av interna regleringsmedel och jämförbara medel på jordbrukets område. Kungl. Maj:t har i propositionen begärt riksdagens bemyndigande att vidtaga för ändamålet erforderliga höjningar av de interna avgifterna för förmald brödsäd, fabrikspotatis och invägd mjölk samt av slaktdjursavgifterna liksom att för samma ändamål disponera tillgångar i regleringsfonden för socker och regleringskassan för oljevaxter. Det förutsättes, att överläggningar skall äga rum mellan jordbruksnämnden och jordbrukets förhandlingsdelegation om de detaljerade reglerna för hur jordbrukets andel i skyddets kostnader skall täckas. I propositionen framhålls dock, att företrädesvis vegetabilieproduktionen bör beläggas med för ändamålet nödvändig höjning av interna regleringsavgifter eller jämförliga avgifter. Vi vill understryka angelägenheten av att animalieproduktionen så långt möjligt icke belastas med avgiftshöjningar. I sammanhanget vill vi också erinra om jordbruksnämndens yttrande om att jordbrukets andel av premiekostnaderna borde kunna tagas av de införselavgiftsmedel, som enligt gällande överenskomelse årligen ställes till jordbrukets förfogande, d. v. s. utan särskild avgiftshöjning. En sådan lösning synes oss böra övervägas i senare sammanhang, när översyn av systemet sker.

Skördeskadefonden

Det årliga premiebeloppet av 30 milj. kronor skall enligt propositionen tillföras en särskild skördeskadefond, som skall förvaltas av jordbruksnämnden enligt grunder, som Kungl. Maj:t bestämmer. I propositionen har inte utsagts hur fondens medel skall placeras. Enligt vår mening bör i varje fall så stor del

av fondmedlen, som svarar mot jordbrukets kollektiva avgifter vara placerad i jordbrukets egna kreditinrättningar.

För skador vars reglering inte täckes av de årliga tillskotten till fonden skall enligt propositionen staten garantera ersättning med ett belopp upp till 75 milj. kronor, motsvarande vad som återstår av det belopp, som jordbruket fick utfästelse om av staten för berörda ändamål vid 1956 års prisöverenskommelse. Skulle en skördekatastrof av sådan omfattning inträffa, att fonden inklusive nämnda garanti inte täcker de ersättningsberättigade skadorna, förutsättes frågan om ersättning böra prövas av statsmakterna i särskild ordning. Om skördeskadefondens kapital skulle stiga över en ur säkerhetssynpunkt tillfredsställande nivå, skall enligt propositionen få övervägas att i relativt sett lika mån minska statsbidraget och jordbrukarnas tillskott.

I prisöverenskommelsen 1956 mellan jordbruksnämnden och jordbrukets organisationer ingick, att jordbruket skulle erhålla 100 milj. kronor av statsmedel till en särskild skördeskadefond. Dessa medel skulle, heter det i överenskommelsen, "utgöra en grundfond i ett planerat system för reglering av skördeskadador (skördeskadeförsäkring eller liknande)". Dåvarande departementschefen uttalade i propositionen nr 165/1956: "Jag finner mig dock böra tillstyrka att — i enlighet med vad som förutsatts i den föreliggande överenskommelsen — 100 milj. kronor av statsmedel skall avsättas till en särskild jordbrukets skördeskadefond för att användas i ett planerat system för reglering av skördeskadador." Jordbruksutskottet tillstyrkte förslaget (utl. nr 30/1956): "Utskottet kan även biträda det av departementschefen förordade, i överenskommelsen intagna förslaget, att 100 milj. kronor av statsmedel skall avsättas till en särskild jordbrukets skördeskadefond för att användas i ett planerat system för reglering av skördeskadador." Detsamma bifölls av riksdagen. Enligt beslut av 1957 års riksdag användes 25 milj. kronor av grundfundsbeloppet till bidrag i anledning av skördeskadorna nämnda år.

Förslaget i den nu föreliggande propositionen om att det kvarstående grundfundsbeloppet av 75 milj. kronor inte skall tillföras skördeskadefonden utan endast komma till användning, därest de årliga premietillskotten skulle visa sig otillräckliga för skördeskaderegleringen, är sålunda inte i överensstämmelse med prisöverenskommelsen och riksdagsbeslutet 1956. Ifrågavarande 75 milj. kronor utgjorde en del av de inkomster, som enligt överenskommelsen 1956 skulle tillföras jordbruket, och måste således betraktas som jordbrukets pengar. Då dispositionen av beloppet även kan bli av betydelse för det framtida avgiftsuttaget hos jordbruket, bör beloppet tillföras skördeskadefonden i överensstämmelse med prisöverenskommelsen och riksdagsbeslutet 1956.

Statistiska och beräkningstekniska problem

För ett permanent skördeskadeskydd, som anknyter till skördeskadornas uppskattade faktiska storlek i förhållande till normala skördar, blir det statistiska underlagets beskaffenhet av helt avgörande betydelse. Det är anledning att

understryka angelägenheten av att ett målmedvetet arbete nedläggs på förbättring av indelningen i skördeuppskattningsområden, detaljberäkningen av normskördar och skördevariationer, bedömningen av kvalitets- och bärgningsskadornas inverkan vid den objektiva skördeuppskattningen etc.

Till grund för de hittillsvarande normskördeberäkningarna ligger, såsom framhålls i propositionen, till huvudsaklig del skördedata, som erhållits genom subjektiv skördeuppskattning. Vissa korrigeringar måste därför genomföras, så att en jämförelse mellan normskörd och aktuell skörd skall kunna ske från likartade utgångspunkter. Det torde särskilt böra framhållas angelägenheten av att områden, som under 1950-talet haft upprepade skördeskador, tillföres rättvisande normskördevärden.

Den objektiva skördeuppskattningen — med skörd av provytor — möter särskilda svårigheter vid fastställande av den aktuella skördens värde under regnskadeår. Vad som då måste klarläggas är den tillvaratagna skördens storlek och beskaffenhet. Man måste sålunda på ett riktigt sätt kunna uppskatta förlusterna i form av icke skördade arealer, de kvantitativa förlusterna vid skörd av liggsäd och de kvalitativa förlusterna i form av gronings- och förruttnelse-skador etc. För bedömningen av vattenskadorna nödvändiggöres andra undersökningar än de som är förknippade med provyteskörden i den objektiva skördeuppskattningen.

Olika frågor av statistisk och beräkningsteknisk natur bearbetas nu av en särskild expertkommitté, vars arbete enligt propositionen fortskrider i sådan takt, att hinder inte skall möta att inom föreslagen tid sätta skördeskadeförsäkring i funktion. Dessa frågor måste emellertid följas kontinuerligt, så att en successiv anpassning kan ske allteftersom erfarenheterna av systemet framkommer. Den skördestatistiska nämnd, knuten till statistiska centralbyrån, som enligt propositionen skall ersätta den nuvarande expertkommittén, bör därför bli av stort värde.

Den skördestatistiska nämnden skall enligt propositionen bestå av sju ordinarie ledamöter med personliga suppleanter, vilka skall förordnas av Kungl. Maj:t. Ordförande i nämnden förutsättes bli chefen för statistiska centralbyrån. Om övriga ledamöter göres intet uttalande i propositionen. Det är enligt vår mening angeläget, att sakkunniga från jordbrukets organisationer ingår i nämnden. Lämpligt synes oss vara, att till ordförande i nämnden utses — såsom förordats i propositionen — chefen för statistiska centralbyrån samt att tre ledamöter med personliga suppleanter förordnas på förslag av jordbrukets organisationer och tre ledamöter med personliga suppleanter på förslag av jordbruksnämnden.

De omfattade grödorna

Det permanenta grundskyddet skall enligt propositionen tills vidare gälla för skador på spannmål, vallskörd, potatis, oljeväxter och sockerbeter. Skördeskadetutredningens förslag upptog emellertid även andra grödor, bl. a. foderrotfrukter.

Enligt vår mening bör foderrotfrukterna redan nu medtagas i skördeskadeskyddet. Även ärtodlingen bör omfattas av försäkringen.

Utanför skyddet faller enligt propositionen ett flertal ganska betydande växtslag såsom köksväxter och andra specialgrödor. Departementschefen delar uppfattningen, att en utbyggnad av skyddet till att omfatta jämväl sistnämnda växtslag är önskvärd, men finner — med hänsyn till den bristfälliga skördestatistiken på specialgrödornas område och till de stora kostnader, som en utvidgning av skördeuppskattningen till dylika grödor samt köksväxter för närvarande skulle medföra — att möjligheter nu saknas att infoga växtslagen i fråga inom skyddets ram. Så snart expertkommittén eller den skördestatistiska nämnden framlagt förslag, varigenom de nuvarande hindren för en sådan utvidgning av skördeskadeskyddet på ett ändamålsenligt sätt undanröjes, bör enligt propositionen förslag i nämnda syfte kunna underställas riksdagen.

För vissa delar av landet är specialgrödorna av stor betydelse i jordbrukets normala växtföljd. Skördeskadeskyddet blir för sådana områden inte tillfredsställande, så länge icke specialgrödorna infogats i systemet. Trädgårdsnäringen ställes också härigenom helt utanför den allmänna skördeskadeförsäkringen. Det är enligt vår mening angeläget, att trädgårdsodlarna beredes samma skydd som jordbrukarna. De skördeskadelån och kontanta bidrag, som enligt riksdagens beslut utlämnats i anledning av 1960 års skördeskadador, har ställts till förfogande jämväl för trädgårdsodlare.

De motiv, som departementschefen anfört för att köksväxter och andra specialgrödor nu inte kan intagas i försäkringssystemet, är givetvis bärande. Det är dock anledning att understryka angelägenheten av att arbetet med att förbättra skördestatistik och beräkningsteknik på området bedrives så skyndsamt som möjligt. Det bör enligt vår mening vara möjligt att senast till 1962 års riksdag lägga fram förslag om intagande av köksväxter och andra specialgrödor i skördeskadeskyddet.

De behovsprövade bidragen

I departementspromemorian föreslogs, att i fall, som anses ömmande men där de allmänna reglerna ej medger skördeskadeersättning, behovsprövade bidrag skulle kunna utgå efter särskild ansökan. Departementschefen har i anslutning härtill föreslagit, att behovsprövade bidrag skall kunna utbetalas i sådana fall då så betydande skördeskadador uppenbarligen uppstått att skadeersättningar bort utgå men detta ej skett på grund av systemets allmänna konstruktion eller oförutsedda brister i detsamma. Det förutsattes, att en sträng restriktivitet skall tillämpas vid bidragsgivningen. Det belopp som årligen skall stå till förfogande för behovsprövade bidrag skall enligt propositionen motsvara en procent av de utgående allmänna kontanta ersättningarna för skördeskadador, dock lägst 100 000 kronor. De för ändamålet erforderliga medlen skall tagas ur skördeskadefonden.

En sådan behovsprövad bidragsgivning är enligt vår mening nödvändig — särskilt i ingångsskedet, då det måste förutsättas, att systemet är behäftat med

brister. Såsom flera remissinstanser, bl. a. jordbruksnämnden och lantbruksstyrelsen, framhållit, måste emellertid ett bidragsbelopp motsvarande en procent av de utgående allmänna kontanta skördeskadeersättningarna anses vara otillräckligt för ändamålet. Vi föreslår därför, att det belopp, som årligen skall stå till förfogande för behovsprövade bidrag, fastställes till två procent av utgående allmänna kontanta skördeskadeersättningar. Härigenom bör också möjligheter kunna öppnas för bidrag till trädgårdsodlare.

Enligt propositionen skall bidrag till trädgårdsodlare tills vidare kunna utgå, om särskilda skäl föreligger, endast från nionde huvudtitelns reservationsanslag Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m. och då beviljas av Kungl. Maj:t. Naturligtvis bör detta anslag kunna tagas i anspråk för ändamålet. Men då trädgårdsnäringen tidigare omfattats av de allmänna åtgärderna till hjälp vid skördeskador och avsikten är, att näringen snarast möjligt skall inordnas i det permanenta skördeskadeskyddet, föreligger enligt vår mening inte anledning att utestänga trädgårdsodlarna från möjligheterna av behovsprövade bidrag från skördeskadefonden. Den sistnämnda bidragsformen bör enligt vår mening även i detta fall vara den regelmässiga. Vi föreslår sålunda, att även trädgårdsodlare skall kunna erhålla behovsprövade bidrag från skördeskadefonden på med jordbrukarna likvärdiga villkor.

B. KOMPLETTERANDE SKYDDSFORMER

Det föreslagna permanenta skördeskadeskyddet bör kunna utgöra ett godtagbart katastrof- eller grundskydd. Det kan dock enligt vår mening inte helt tillgodose det behov av åtgärder, som en skördeskadesituation kan framkalla. Vissa kompletterande skyddsformer framstår som nödvändiga. I remissyttrandena över departementspromemorian har flertalet instanser framfört den åsikten, att en utvidgad skattemässig resultatutjämnning vore ett värdefullt komplement i ett system för permanent skördeskadeskydd. Ett stort antal remissinstanser har även framhållit, att skördeskadelån skulle vara ett lämpligt komplement. Vi anser, att såväl resultatutjämnning som skördeskadelån behövs som kompletterande skyddsformer.

Jordbrukskonto

I departementspromemorian har tanken på ett jordbrukskonto, analogt med skogskontot, avvisats med den motiveringen, att en sådan resultatutjämnning skulle bli av betydelse framför allt för innehavare av större jordbruk. Detta är i viss mån riktigt — men gäller endast den skattemässiga sidan av saken. Den skattelättnad jordbruket skulle ernå genom jordbrukskonto och därmed även skattebortfallet för staten begränsas naturligtvis av att det stora flertalet i jordbruket tillhör de lägre inkomstskikten. Det bör i sammanhanget även framhållas, att den numera tillättna förlustutjämnningen är av ganska ringa betydelse för jordbruket.

Jordbrukskontot skulle emellertid få sin största betydelse icke ur skattesynpunkt utan som åtgärd att förbättra möjligheterna att möta risker och underlätta planeringen i jordbruket. Det skulle bidra till en ökad ekonomisk stabilitet inom jordbruket, vilket givetvis skulle vara av värde inte minst i fall av skördeskador. Enligt vår mening bör därför det permanenta grundskyddet kompletteras med rätt till skattefri avsättning å jordbrukskonto för jordbrukare och trädgårdsodlare enligt samma system som gäller för skogskonto.

Frågan om rätt till en fullständig resultatutjämning vid beskattningen har vid upprepade tillfällen behandlats av riksdagen, senast i år. Naturligtvis hade det ur vissa synpunkter varit önskvärt, att frågan om jordbrukskontot kunnat lösas i detta större sammanhang. Det kan emellertid befaras, att frågan om resultatutjämningen i dess helhet inte kan bringas till sin lösning på avsevärd tid. Då jordbrukskontot som kompletterande skyddsform snarast bör fogas till det permanenta grundskyddet, finner vi det nödvändigt, att denna fråga prövas i särskilt sammanhang. En sådan utredning bör kunna bedrivas så skyndsamt, att förslag kan föreläggas nästa års riksdag.

Skördeskadelån

Skördeskadeutredningen föreslog, att skördeskadelån skulle ingå i det permanenta skördeskadeskyddet. Detta motiverades bl. a. av att skördeskadeförsäringen — trots den av utredningen förordade förhållandevis låga självriskens av 11,5 procent — icke i tillräcklig utsträckning garanterade de enskilda jordbrukarna ersättning vid inträffade skördeskador. I departementspromemorian och propositionen har emellertid skördeskadelånen inte upptagits som kompletterande skyddsform, trots att självriskprocenten höjts. I promemorian har detta motiverats med att de hittillsvarande stödlånen ingalunda lämnat alltigenom goda erfarenheter. I regel torde enligt promemorian den normala kreditmarknaden kunna tillgodose ifrågavarande lånebehov.

Naturligtvis är det riktigt, att erfarenheterna av de hittillsvarande skördeskadelånen inte är alltigenom goda. Amorteringarna av lånen har för många låntagare inneburit en så hård belastning på ekonomin, att de förorsakat en väsentligt sänkt inkomststandard. Men anledningen härtill får givetvis främst sökas i att det hittills inte funnits något tillfredsställande grundskydd.

Även med det föreslagna grundskyddet måste det förutsättas — såsom bl. a. lantbruksstyrelsen och jordbruksnämnden framhållit i sina remissyttranden — att det för ett stort antal jordbrukare vid skördeskada kan kvarstå ett tillfälligt kreditbehov, som inte kan täckas vid vanlig bankmässig säkerhetsbedömning på den allmänna kreditmarknaden. Men utan åsidosättande av sunda principer skulle behovet kunna täckas genom någon form av statliga lån eller statliga lånegarantier. Skördeskadelånen är därför enligt vår mening att betrakta som en viktig del av det permanenta skördeskadeskyddet. Hittills har varje skördeskadeår särskilda beslut fått fattas om utlämnande av skördeskadelån, vilket medfört extra administrativt arbete och dessutom inneburit dröjsmål i utbetal-

ningen. En permanent form för skördeskadelån bör nu skapas som komplement till grundskyddet. Denna fråga bör prövas så skyndsamt, att förslag kan föreläggas nästa års riksdag.

Sveriges lantbruksförbund och Riksförbundet Landsbygdens folk har i sitt gemensamma yttrande över promemorian förordat utredning om speciella regler för skördeskadelånen ur skattemässig synpunkt. Enligt förbundens mening skulle det vara av värde för jordbrukarna, om skördeskadelånen finge tagas upp till beskattning under det år utbetalningen sker och amorteringarna av lånet i stället finge betraktas som avdragsgill kostnad. Vid ett permanent system, då lånen med säkerhet kan utbetalas redan under skadeåret, bör en sådan ordning vara möjlig att genomföra. Ett mera rättvist beskattningsresultat skulle härigenom uppnås. Särskilt gäller detta i fråga om nytillträdande jordbrukare, som inte haft möjligheter att bygga upp sådana jordbrukskonton, som vi ovan förordat. En skattemässig behandling av skördeskadelånen i enlighet med vad förbunden förordat bör övervägas vid den prövning angående skördeskadelånen, som vi föreslagit.

De skördeskadelån, som vi förordat som en del i det permanenta skördeskadeskyddet, bör i överensstämmelse med vad vi ovan framhållit ställas till förfogande för såväl jordbrukare som trädgårdsodlare.

Med anledning av vad vi ovan anfört får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 94 måtte

I. a) besluta att kvarstående grundfondbelopp av 75 milj. kronor må tillföras skördeskadefonden i överensstämmelse med prisöverenskommelsen och riksdagsbeslutet 1956;

b) hemställa hos Kungl. Maj:t att tre ledamöter av skördestatistiska nämnden med personliga suppleanter må utses på förslag av jordbrukets organisationer samt tre ledamöter med personliga suppleanter på förslag av jordbruksnämnden;

c) medge att det belopp ur skördeskadefonden, som årligen skall stå till förfogande för behovsprövade bidrag, må uppgå till belopp, som motsvarar två procent av utgående allmänna kontanta skördeskadeersättningar;

d) medge att jämväl trädgårdsodlare må kunna erhålla behovsprövade bidrag ur skördeskadefonden;

e) även i övrigt godkänna vad i motionen förordats i fråga om utformningen av det permanenta grundskyddet;

II. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om så skyndsamt prövning av frågan om intagande i skördeskadeförsäk-

- ringen av köksväxter och andra specialgrödor, att förslag i ämnet kan föreläggas senast 1962 års riksdag;
- III. i princip besluta, att skördeskadelån och jordbrukskonto skall ingå i det permanenta skördeskadeskyddet;
- IV. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om så skyndsamt prövning av frågan om utformningen av ifrågavarande skördeskadelån, att förslag i ämnet kan föreläggas 1962 års riksdag; samt
- V. även i övrigt beakta vad i motionen har anförts.

Stockholm den 7 april 1961

Sven Vigelsbo

Emil Elmwall

Per Svensson
i Stenkyrka

Jan-Ivan Nilsson
i Tvärålund

Lars Eliasson
i Sundborn

Fritz Börjesson
i Glömminge

Rune Gustavsson
i Alvesta